

Costos derivats de la legislació vigent i de la implantació de segells de qualitat en el sector hotel·ler. Escenaris possibles per a assumir-los

VICTÒRIA SÁNCHEZ REBULL
Universitat Rovira i Virgili

FERNANDO CAMPA PLANAS
Universitat Rovira i Virgili

Data de recepció: 30/06/10

Data d'acceptació: 25/07/10

Resum

Davant els costos generats per la multitud de normatives i altres costos derivats de sistemes i certificacions de qualitat voluntàries que afecten, sovint, exclusivament el sector hotel·ler, aquest treball pretén quantificar-los per habitació hotel·lera. Ja que aquesta magnitud varia segons la grandària de l'hotel, es plantegen posteriorment diferents situacions o escenaris possibles perquè aquests costos puguin ser assumits per establiments petits, i es determina en quina mesura haurien de disminuir perquè aquests suportessin costos proporcionals als que assumeixen hotels més grans.

Paraules Clau

Costos, normativa, sector hotel·ler, productivitat, grandària.

Abstract

This article quantifies the costs generated for hotel room. Since this magnitude changes according to the hotel size, we think of different hotel dimensions. We determine how much would decrease the costs in small hotels in order to have proportional costs to the assumed ones in hotels of major size.

Keywords

Costs, regulation, hotels, productivity, size.

1. Introducció

La capacitat hotelera espanyola i catalana està àmpliament demostrada. L'empresa hotelera és la gran indústria turística. Els seus grups empresarials competeixen a nivell mundial. La seva aportació al PIB anual és més que destacable. Les dades més precises existents apunten que el sector de l'hostaleria catalana (incloent la restauració) aporta més del 7% del PIB anual. No obstant això, el procés de ralentització experimentat en el creixement de la demanda hotelera a Catalunya en els últims anys s'ha vist traslladat a la rendibilitat de les empreses, tant econòmica com financera.

La multitud de normatives que suporta el sector turístic i, molt especialment, les directrius europees que es transformen en normatives d'aplicació estatal, difícilment afavoreix la millora dels resultats empresarials.

L'assumpció d'aquestes normatives i de certificacions de qualitat per a complir amb les exigències legislatives o de la pròpia dinàmica del mercat suposa costos significatius. L'estratègia que els establiments adopten per a absorbir-los en condiona la rendibilitat que, probablement, afecti de forma diferent segons la grandària. Aquest fet justifica la realització d'aquest estudi, que ha estat finançat per la *Direcció General de Turisme de Catalunya* amb l'interès de PIMEC i el propi sector hotelero.

2. Objectius

A partir de la quantificació dels costos derivats, tant de la legislació vigent com de l'assumpció d'aquests certificats o segells de qualitat que assumeixen els hotels així com el seu impacte per habitació, els objectius perseguits en aquest estudi se centren en el plantejament de diferents escenaris possibles per a l'assumpció d'aquests costos, especialment pel que fa al seu trasllat al compte d'explotació de l'establiment. En concret, es planteja determinar en quina mesura haurien de disminuir-se els costos que assumeixen els hotels més petits perquè fossin proporcionals als que suporten els hotels de major capacitat. Suposant, posteriorment, que aquesta disminució no és possible, almenys a curt termini, es planteja la quantificació dels costos en el supòsit que l'hotel de petita grandària assumeix els costos normatius i els derivats de segells de qualitat, simulant el seu trasllat al compte de resultats a través de tres vies o estratègies diferents: via augment dels preus hotelers, sense aquest augment assumint-los com a un menor resultat, i mitjançant una opció mixta com combinació de les dues anteriors.

3. Metodologia de l'estudi

D'acord amb els objectius plantejats, el present estudi s'ha desenvolupat seguint les fases que es detallen a continuació.

Fase 1. Buidatge de la normativa específica del sector: s'ha realitzat un estudi profund de la normativa aplicable al sector amb l'assessorament i la supervisió, en aquesta fase, dels professionals de l'Associació Hotelera Salou-Cambrils-La Pineda. S'han estudiat els costos obligatoris i també aquells voluntaris derivats de la iniciativa pròpia dels establiments d'implantar determinats sistemes o certificacions que suporten conjuntament amb les despeses pròpies de la seva activitat.

Fase 2. Establiment de criteris d'inclusió/exclusió de costos: Ha calgut identificar quins havien de ser considerats en aquest estudi. Són molts els costos que suporta aquest sector. Uns són conseqüència de l'explotació pròpia de l'activitat o de la política financera de l'empresa, mentre que d'altres deriven de l'aplicació de diferents normatives. Amb la finalitat de decidir quins d'aquests s'incorporen a l'estudi, s'han tingut en compte els següents criteris:

- Exclusivitat: costos de caràcter obligatori propis de forma exclusiva

del sector hotelero. És a dir, no s'ha inclòs, per exemple, l'Impost de Béns Immobles (IBI), taxes d'escombraries, gualls, assegurances, impostos de circulació de vehicles, o altres derivats d'ordenances municipals, etc. i costos de caràcter voluntari que afecten exclusivament a aquest sector o bé que, tot i que es poden aplicar a altres sectors, clarament suposen una referència per als establiments hotelers com la Implantació de *EcoManagement and Audit Scheme* (EMAS) o Normes ISO.

- Fiabilitat d'estandardització: costos voluntaris i obligatoris els imports dels quals poden determinar-se o estandarditzar-se amb certa fiabilitat. D'això es deriva que els costos han de correspondre's amb serveis prestats per empreses externes i, en cap cas, de la quantificació d'hores de dedicació de personal intern a determinades tasques com revisió de banyeres d'hidromassatge, *jacuzzis*, piscines climatitzades, difícils d'homogeneïtzar o fer mitjana dintre del sector.
- Discrecionalitat: costos que no depenen exclusivament de decisions internes de la pròpia empresa, com, per exemple, els derivats de l'aplicació de la Llei de mesures sanitàries enfront del tabaquisme.
- Universalitat: costos que suporten els establiments hotelers en tot el territori català, sense que depenguin de les polítiques i capacitats negociadores de l'empresa, com els imports cobrats per proveïdors en determinades compres per la gestió o pel transport d'aquests productes.
- Importància relativa: costos d'imports molt reduïts, com cartells, plaques, etc. no han estat tinguts en compte.

A la vegada, els costos derivats de la normativa obligatòria i els costos adoptats voluntàriament s'han classificat en les dues categories següents que han estat tractades per separat davant la impossibilitat de realitzar càlculs conjunts (vegeu Quadres 2 i 3 de l'annex):

- Costos periòdics: s'han anualitzat els costos, amb periodicitat superior a l'any, a efectes comparatius i de càlcul,
- Costos no periòdics: generalment derivats de la implantació o adaptació inicial a la normativa o certificació pel que, sovint, es realitzen tan sols una vegada com, per exemple, la implantació i l'elaboració del sistema d'anàlisi de perills i punts crítics de control (APPCC) o la certificació de qualitat ambiental.

Finalment s'han treballat amb un total de 68 conceptes de costos, 56 obligatoris i 12 voluntaris.

Fase 3. Enquesta via qüestionari: S'ha efectuat una enquesta distribuïda via correu ordinari i amb seguiment telefònic posterior. És de caràcter tècnic en la qual se sol·licita informació a les persones directament implicades en la determinació dels costos de l'empresa, el tractament de dades comptables i en les implantacions de les diferents normatives.

La mostra teòrica, estratificada per província i grandària, estava constituïda per 472 hotels distribuïts entre les quatre províncies catalanes (Lleida 64, Tarragona 79, Girona 137 i Barcelona 192), suficient per a la naturalesa de la informació sol·licitada, amb un error de la mostra del 5%, constituint la població el total d'hotels de Catalunya. El treball de camp es va portar a terme entre el 15 d'agost i el 15 de setembre del 2008. Cal destacar que el nivell de resposta no ha estat gaire elevat, al voltant d'un 10% (Quadre 1). Un motiu pot ser que, en tractar-se d'una enquesta tècnica, sovint, requereix de la implicació de diferents departaments per a poder contestar-la, especialment en grans hotels.

Univers	Total d'hotels de Catalunya
Àmbit geogràfic	Catalunya
Mètode recollida informació	Qüestionari semiestructurat
Procediment de mostreig	Mostreig estratificat per províncies i grandària hotel
Grandària de la mostra	472 enquestes
Enquestes vàlides	10%
Error de la mostra	5%
Data del treball de camp	agost-setembre 2008

Quadre 1: Fitxa tècnica de la investigació

Fase 4. Sol·licitud de pressupostos a empreses especialitzades: S'han sol·licitat pressupostos a empreses especialitzades i, en alguns casos, necessàriament homologades, dels diferents costos dels que no se n'ha pogut obtenir l'import bé mitjançant el buidatge de la normativa, bé mitjançant el qüestionari subministrat a les empreses.

La majoria dels costos estudiats han estat classificats segons la grandària dels hotels, segregant-los en funció del nombre d'habitacions (fins a 30, 50, 150, 250 i 500). Altres costos com, per exemple, els corresponents a la propietat intel·lectual, com SGAE, AGEDI o EGEDA, estan classificats en funció de la categoria de l'establiment, per la impossibilitat de relacionar-los amb la grandària de l'hotel. Òbviament,

alguns costos estan relacionats amb l'existència o no de determinades instal·lacions com, per exemple, piscines, banyeres hidromassatges, *jacuzzi*, negoci de restauració, etc.

Fase 5. Recollida d'informació financera de la Base de dades SABI: Magnituds econòmiques tals com la facturació d'hotels de diferent grandària s'han extret de la base de dades SABI.

Fase 6. Elaboració d'escenaris: Aquesta és la fase més important d'aquest treball. Es planteja, d'una banda, la informació sobre els costos obligatoris normatius i costos voluntaris derivats de certificacions de qualitat del sector hotelero per a hotels de diferents grandàries. En segon lloc, se simula quina reducció hauria de realitzar-se en els costos normatius i en els voluntaris perquè fossin proporcionals a la facturació, independentment de la grandària hotelera, i es fa especial èmfasi en els hotels petits. En tercer lloc, es plantegen quins costos suporten els hotels petits en cas de no assumir implantacions de segells de qualitat. En quart lloc, suposant que assumeixen aquests costos, es plantegen tres maneres possibles de tractar-los: traslladar-los a preus, traslladar-los a resultats tot absorbint-los sense que la facturació es vegi alterada i, finalment, un escenari en què es combinen les dues anteriors.

4. Fonts d'obtenció de dades

Les dades utilitzades per a portar a terme el present estudi, corresponents a l'any 2008, s'han extret de les següents fonts d'informació: legislació aplicable, Base de dades SABI, dades primàries obtingudes de l'enquesta i de pressupostos d'empreses prestadores de serveis.

- Imports que vénen fixats per la legislació, per exemple, en el cas de les tarifes a aplicar per les entitats d'inspecció i control (EIC) concessionàries de la Generalitat de Catalunya en l'àmbit de la seguretat, qualitat i normativa industrial.
- A partir de la petició de pressupostos a empreses especialitzades i, en alguns casos, autoritzades, en el cas d'imports que corresponen a tarifes d'empreses de serveis, per exemple, implantacions i auditories de certificacions o sistemes EMAS o de qualitat de l'Institut per a la *Qualitat* Turística Espanyola (ICTE).
- Enquesta realitzada als hotels, ja esmentada anteriorment, de la qual s'han extret els imports mitjans dels costos que suporten els hotels enquestats i que no han pogut ser obtinguts per altres vies.

- Les magnituds econòmiques s'han extret de l'explotació de la base de dades SABI.

5. Resultats obtinguts

En aquest apartat s'aporten els resultats obtinguts en relació als objectius plantejats. En primer lloc s'identifiquen, per grandària de l'hotel, els costos per habitació derivats de normatives i d'adopció de segells de qualitat i, posteriorment, es plantegen diferents situacions o escenaris possibles.

5.1. *Els costos obligatoris i voluntaris i el seu impacte en el cost de les habitacions*

Els costos obligatoris derivats de la normativa, tant periòdics (anuals o amb periodicitats diferents) com no periòdics, tenen sens dubte un impacte unitari per habitació. Aquest efecte variarà segons la grandària, mesurat en nombre d'habitacions que tingui l'hotel.

Per a determinar-lo, s'ha suposat que es tracta d'un hotel estàndard amb les següents característiques: tres estrelles de categoria, amb una piscina (ja que és el nombre de piscines més representatiu de la majoria dels hotels), amb una potència instal·lada entre 20kw i 50kw, un jacuzzi, un dipòsit de cisterna, 12 mostres a l'any per cada control analític (hi ha controls que es fan sobre els aliments, d'altres que ja tenen preu fix, i d'altres els fan segons el nombre de mostres que recullen tant d'aigua com d'altres productes), i revisió anual d'un aparell elevador.

La figura 1 i la taula 1 revelen la relació inversa entre la grandària de la instal·lació hotelera en nombre d'habitacions i el cost unitari per habitació obligatori i voluntari.

Les dades obtingudes informen que un hotel de 30 habitacions suporta un cost anual periòdic (obligatori i voluntari) equivalent a 853,77 € per habitació, import que es redueix a 110,18 € per habitació si l'hotel té una grandària de 500 habitacions. Aquesta disminució s'experimenta en ambdues tipologies de cost: obligatoris i voluntaris.

Hotel tres estrelles	Fins 30 hab.	Fins 50 hab.	Fins 150 hab.	Fins 250 hab.	Fins 350 hab.	Fins 500 hab.
Costos obligatoris periòdics	605,51	375,53	161,09	101,65	76,18	57,04
Costos utilització obres						
Sgae	17,83	13,65	7,93	5,84	4,88	4,15
Agedi	17,51	10,51	5,65	4,68	4,26	3,95
Egeda	26,4	26,4	26,4	26,4	26,4	26,4
Utilització obres	61,74	50,55	39,98	36,92	35,54	34,5
Total costos obligatoris	667,25	426,08	201,07	138,57	111,72	91,54
Costos voluntaris Periòdics	186,52	133,39	54,66	34,51	26,32	18,64
Total costos per habitació	853,77	559,47	255,73	173,08	138,04	110,18

Taula 1: Costos obligatoris i voluntaris periòdics per habitació en hotels de tres estrelles (2008)

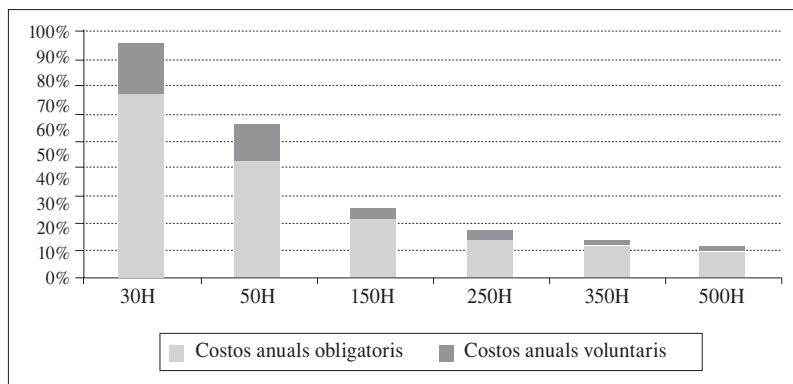

Figura 1: Costos anuals per habitació obligatoris i voluntaris periòdics (euros)

A partir de les dades apuntades es planteja a continuació el desenvolupament de diferents escenaris:

- Estimació de l'import que haurien de suportar els hotels petits perquè el seu pes sobre la facturació de l'establiment no es veïés perjudicat segons la grandària de l'establiment.
- Quantificació dels costos en el cas que l'hotel petit només assumeixi els costos normatius.
- Quantificació dels costos en el cas que l'hotel petit assumeixi els

costos normatius i els derivats de segells de qualitat. Per a aquest tercer escenari es proposen tres vies per a traslladar-los al compte de resultats:

1. Simulació del trasllat de costos voluntaris al compte de resultats via preus.
2. Simulació del trasllat de costos voluntaris al compte de resultats sense augment de preus.
3. Simulació situació mixta entre les dues opcions anteriors.

5.2. Estimació de costos que garanteixin una relació cost sobre facturació sense diferències segons grandària de l'hotel

En aquest apartat es realitza una estimació de l'impacte que poden tenir els costos estudiats, per a un hotel petit en termes d'ocupació (11 a 50 ocupats) i en termes d'habitacions (menys de 50). A partir d'aquestes dades, es determinen els imports que els hotels de menor grandària haurien de suportar en cas de ser proporcionals a aquells costos suportats pels hotels grans en relació a la seva facturació. És a dir, es planteja determinar en quina mesura haurien de disminuir-se els costos que assumeixen els hotels més petits perquè fossin proporcionals als suportats pels hotels de major capacitat.

A la taula 2 observem com el total de costos periòdics que assumeix un hotel petit (30-50 habitacions) és actualment de 26.950 € i si fossin proporcionals als que suporten els hotels grans, passarien a ser tan sols 5.720 €. Per tant, han d'experimentar una reducció de 21.230 €. De manera similar, el total de costos voluntaris periòdics haurien de passar de 6.130 € a només 1.090 €, la qual cosa suposa una reducció de 5.040 €.

	DADES REALS		DADES SIMULADES	
	NÚM. HABITACIONS		NÚM. HABITACIONS	
	Petits 30-50	Grans 150-500	Petits 30-50	Grans 150-500
Facturació mitjana (milers euros)	1.073,64	8.685,48	1.073,64	8.685,48
Ocupats (persones)	12	85	12,00	85,00
Valors absoluts (milers euros)				
Costos periòdics anuals	26,95	46,30	5,72	46,30
Obligatoris	20,82	37,46	4,63	37,46
Voluntaris	6,13	8,84	1,09	8,84
Costos no periòdics	21,77	26,99	3,34	26,99
Obligatoris	7,10	8,92	1,10	8,92
Voluntaris	14,67	18,06	2,23	18,06
Tots periòdics anuals i no periòdics	48,72	73,29	9,06	73,29
Obligatoris	27,92	46,39	5,73	46,39
Voluntaris	20,81	26,90	3,33	26,90
% sobre facturació				
Costos periòdics anuals	2,51%	0,53%	0,53%	0,53%
Obligatoris	1,94%	0,43%	0,43%	0,43%
Voluntaris	0,57%	0,10%	0,10%	0,10%
Costos no periòdics	2,03%	0,31%	0,31%	0,31%
Obligatoris	0,66%	0,10%	0,10%	0,10%
Voluntaris	1,37%	0,21%	0,21%	0,21%
Tots periòdics anuals i no periòdics	4,54%	0,84%	0,84%	0,84%
Obligatoris	2,60%	0,53%	0,53%	0,53%
Voluntaris	1,94%	0,31%	0,31%	0,31%

Taula 2: Simulació de costos obligatoris i voluntaris d'hotels petits proporcionals als suportats per hotels grans en relació a la seva facturació (en milers d'euros i en percentatges sobre la facturació de cada tipus d'establiment).

5.3. *Determinació dels costos en el supòsit que l'hotel petit només assumeixi els costos normatius*

Els costos derivats de la legislació han de ser assumits pels establiments al 100%, mentre que, en els voluntaris, aquesta assumpció pot ser gairebé nul·la. En conjunt, dels hotels enquestats, el 9,3% tenen implantat l'EMAS/ISO, el 21,6% el Distintiu de garantia de la qualitat ambiental i el 20,9% la Q de Qualitat. Sembla ser que els hotels que han contestat l'enquesta poden estar més sensibilitzats per aquestes bones pràctiques més o menys exigides pel mercat, ja que l'any 2006 només el 4,09% dels hotels tenien implantada la certificació Q de Qualitat de l'ICTE, el 2,23% l'ISO 9001 i era gairebé nul·la l'adopció de l'ISO 14001 o bones pràctiques ambientals, per exemple. Tan sols dos hotels de tres estrelles i amb menys de 50 habitacions (0,40%) tenien la certificació Q de Qualitat i l'ISO 9001 i només onze hotels de tres estrelles (1,41%) entre 51 i 150 habitacions (2,21%) tenien la Q de Qualitat i set l'ISO 9001. Aquestes dades mostren l'escassa assumpció de costos voluntaris per part dels hotels.

	DADES REALS	
	NÚM. HABITACIONS	
	Petits 30-50	
Facturació mitjana (milers euros)	1.073,64	
Ocupats (persones)	12	
	<i>Valors absoluts (milers euros)</i>	<i>% sobre facturació</i>
Costos periòdics anuals	20,82	1,94%
Obligatori	20,82	1,94%
Voluntaris	0	0,00%
Costes no periòdics	7,10	0,66%
Obligatori	7,10	0,66%
Voluntaris	0	0,00%
Tots periòdics	27,92	2,60%
Obligatori	27,92	2,60%
Voluntaris	0	0,00%

Taula 3: Costos assumits per hotels petits en el cas que no assumeixen costos voluntaris (dades en milers d'euros i en percentatges sobre la facturació)

És per això que, en aquest nou escenari, es parteix de la hipòtesi que els hotels petits no assumeixen cap cost que no sigui obligatori. És a dir, no adopten cap mesura per a satisfer les exigències del mercat que els suposi costos. En aquest context, un hotel petit assumiria anualment uns costos només obligatoris de 20.820 € i hauria assumit inicialment uns costos d'adaptació de 7.100 €.

Anualment, doncs, gairebé un 2% de la facturació es destina a cobrir els costos obligatoris de l'hotel. L'establiment, per a minimitzar l'impacte, en una primera opció qüestionable, traslladaria via preus aquests costos si el context competitiu del mercat així l'hi permetés. Entenem que el preu de venda sempre ha de correspondre amb l'import que un client està disposat a pagar. Probablement, si es realitza aquest trasllat de costos al preu podria comportar una disminució de l'ocupació, fet que cal valorar.

En cas de no ser possible traslladar els costos a un augment del preu de venda, aquests establiments experimentarien pèrdues de productivitat i, de passada, de competitivitat. Si aquests hotels competeixen amb altres destinacions turístiques, on les normatives generen costos inferiors i on, per tant, pot ser més rendible assumir costos voluntaris per a satisfer les exigències del mercat, aquest fet pot suposar un perjudici notable per als nostres hotels petits. Aquests comentaris són igualment vàlids per als casos que comentem a continuació si les empreses adopten l'estratègia d'augment de preus davant l'adopció de certificacions voluntàries.

5.4. Ajustament dels costos en el supòsit que l'hotel petit assumeixi els costos normatius i els costos voluntaris sense que siguin proporcionals a la grandària de l'hotel

Suposant que no és possible que els hotels petits passin a curt termini a suportar menors costos, en aquest escenari es planteja que, tot i així, els hotels petits decideixen assumir els costos voluntaris derivats de les exigències de mercat. Per tant, passen a suportar anualment els costos obligatoris derivats de la normativa més aquests costos voluntaris. Ambdues magnituds estan valorades amb imports reals, sense ajustar-los proporcionalment encara a la grandària de l'hotel.

	DADES REALS	
	NÚM. HABITACIONS	
	Petits	
	30-50	
Facturació mitjana (milers euros)	1.073,64	
Ocupats (persones)	12	
	Valors absoluts (milers euros)	% sobre facturació
Valors absoluts (milers euros)		
Costos periòdics anuals	26,95	2,51%
Obligatoris	20,82	1,94%
Voluntaris	6,13	0,57%
Costos no periòdics	21,77	2,03%
Obligatoris	7,10	0,66%
Voluntaris	14,67	1,37%
Total periòdics anuals i no periòdics	48,72	4,54%
Obligatoris	27,92	2,60%
Voluntaris	20,81	1,94%

Taula 4: Costos suportats per hotels petits en el cas que assumeixen costos voluntaris sense ajustament proporcional a la grandària (dades en milers d'euros i en percentatges sobre la facturació)

Els hotels poden tractar de traslladar al seu compte d'exploració aquests costos voluntaris per diferents vies. Es proposen a continuació les tres següents:

- a) Via preus: Aquesta estratègia planteja que l'augment de costos que suposa aquesta assumptió és periòdicament de 6.130 € (en el cas que sigui el primer any de l'adopció 14.670 € de costos voluntaris no periòdics). Aquesta quantitat es trasllada completament via augment de preus per a obtenir una facturació major i, al mateix temps, suficient per a cobrir aquest augment de costos. Aquest trasllat és l'única acció que adopta l'hotel, sense modificar cap altra magnitud. L'augment de preus, en cas de tenir en compte el total de costos voluntaris, hauria de ser del 0,342% (figura 2) que comportaria al mateix temps una reducció del marge d'exploració

del 0,341%. Certament, resulta difícil portar a terme aquesta estratègia en un entorn i context competitiu i al mateix temps delicat com l'actual.

Segona opció: assumir costos voluntaris sense ajustar a grandària hotel	Estratègia adoptada			
	Hotel petit (milers euros)	Situació actual	Via preus	Via productivitat
Núm. treballadors	24,83	24,83	24,83	24,83
cost laboral	583,00	583,00	583,00	583,00
cost laboral mitjà	23,48	23,48	23,48	23,48
total actiu	2.581,65	2.581,65	2.581,65	2.581,65
ingressos explotació	1.794,65	1.800,78	1.794,65	1.797,72
despeses explotació	1.105,18	1.111,31	1.111,31	1.111,31
VAB	817,11	817,11	817,11	847,09
Resultat explotació	106,47	106,47	100,34	103,40
augment marge explotació		-0,34%	-5,76%	-3,05%
Resultat net	149,39	149,39	143,26	146,32
% resultat net sobre facturació	8,32%	8,30%	7,98%	8,14%
Productivitat per ocupat	32,91	32,91	32,91	34,11
Competitivitat (% marge explotació sobre facturació)	5,93%	5,91%	5,59%	5,75%
Competitivitat (% resultat brut explotació sobre actius)	4,12%	4,12%	3,89%	4,01%
Total cost obligatori i voluntari	26,95	26,95	26,95	26,95
cost obligatori	20,82	20,82	20,82	20,82
cost voluntari	6,13	6,13	6,13	6,13
cost periòdic	26,95	26,95	26,95	26,95
cost no periòdic	21,77	21,77	21,77	21,77

Taula 5: Simulació amb la hipòtesi de costos voluntaris sense ajustar.

- b) Productivitat: Mitjançant aquesta via, l'hotel opta, segurament per una falta d'opció millor, per no augmentar els preus com a conseqüència de l'augment de costos, sinó que els absorbeix com a més despeses d'explotació. Això comporta una pèrdua directa en el marge d'explotació i, en conseqüència, en la competitivitat mesurada sobre actius de 5,76%. Aquesta segona estratègia és molt més viable que l'anterior en un context econòmic

mic turbulent com l'actual, però comporta, com ja s'ha comentat, efectes a tenir en compte.

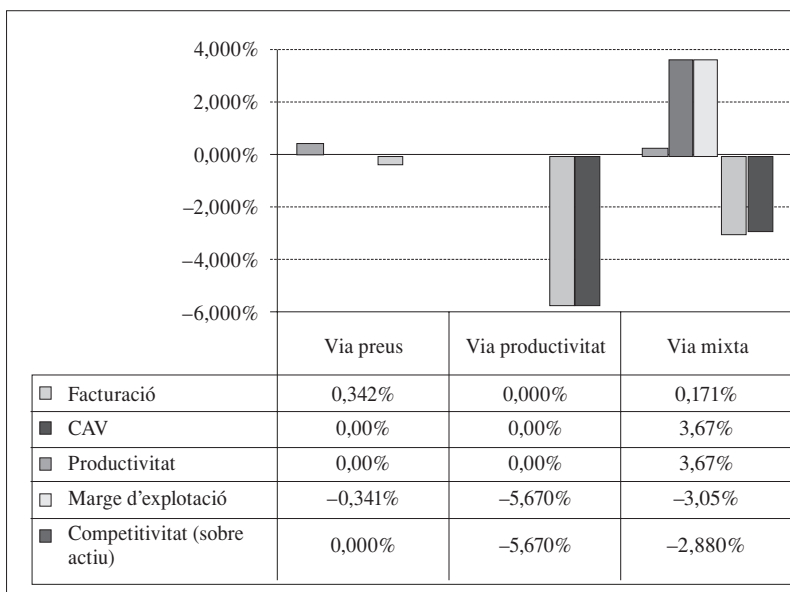

Figura 2: Repercussió en determinades magnituds dels hotels petits d'assumir costos voluntaris reals.

- c) **Mixt:** En aquesta tercera opció, combinació de les dues anteriors, l'empresa trasllada la meitat de l'augment de costos via preus i la meitat restant es registra com a despeses d'exploració. Mitjançant aquesta estratègia, l'augment de preus representaria tan sols un 1,71% mentre que la productivitat es veuria augmentada en un 3,67%. Aquest fet es traduiria en una reducció del resultat d'exploració en un 3,05% (del 5,93% al 5,91%).

6. Conclusions

Els hotels de menor grandària suporten proporcionalment costos majors que els hotels de gran grandària, la qual cosa permet anticipar que perjudica els seus resultats empresarials. Les dades revelen la relació inver-

sa entre la grandària de l'hotel en nombre d'habitacions i el cost unitari per habitació procedent de normatives imposades al sector i de sistemes i certificacions que, de forma voluntària, assumeixen els hotelers.

La petita i mitjana empresa és la més penalitzada. Probablement, una rebaixa dels costos obligatoris animaria a més empreses a afegir-se als segells de qualitat voluntaris com la Q turística. Els hotels no tenen suficient capacitat ni recursos, en general, per a complir amb certificacions voluntàries.

Perquè l'impacte en percentatge sobre la facturació sigui el mateix en hotels grans i petits, els costos procedents de l'aplicació de la legislació vigent haurien de reduir-se en aproximadament 16.190 euros anuals i els costos de caràcter voluntari derivats d'implantar segells de qualitat en 5.040 euros.

Davant possibles estratègies que pot adoptar l'establiment per a afrontar els costos de segells de qualitat, resultaria interessant que el mercat valorés efectivament el valor afegit que representen i que això permetés als hotels traslladar-los als preus oferts. Amb això, el resultat net de l'empresa podria no veure's alterat per aquesta estratègia encara que, per a això, cal transmetre al mercat la magnitud del valor afegit que suposen.

Referències Bibliogràfiques

- CAMPA, F. i SÁNCHEZ, M. V. (2008) «La estructura de la cuenta de resultados de gestión en el sector hotelero», *Harvard Deusto, Finanzas & Contabilidad*, 86, p. 22-30.
- DECRET 95/2000, de 22 de febrer, pel que s'estableixen les normes sanitàries aplicables a les piscines d'ús públic.
- LLEI 31/95 de Prevenció de Riscos Laborals, de 8 de novembre, modificada per la Llei 54/2003.
- LLEI 3/98, de 27 de febrer (modificada pel Reial Decret 143/2003 i la Llei 1/1999) de la intervenció integral de l'administració ambiental.
- LLEI 28/2005, de 26 de desembre, de mesures sanitàries enfornt al tabaquisme i reguladora de la venda, el subministrament, el consum i la publicitat dels productes del tabac, modificat el 23 de desembre del 2009.
- LLEI ORGÀNICA 15/1999, de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal.
- ORDRE de 30 de juny del 1999, per la que es regula el control metrològic sobre els instruments destinats a mesurar els nivells de so audible.

ORDRE de 28 de novembre del 2000, per la que es regula el procediment d'actuació del Departament d'Indústria, Comerç i Turisme per a l'aplicació del Reglament electrotècnic per a baixa tensió, mitjançant la intervenció de les entitats d'inspecció i control de la Generalitat de Catalunya.

ORDRE ICT/104/2002, 25 de març per la que s'actualitzen les tarifes a aplicar les entitats d'inspecció i control (EIC) concessionàries de la Generalitat de Catalunya en l'àmbit de la seguretat, qualitat i normativa industrials.

PIMEC (2005) *Repercusión económica de la normativa sobre la competitividad del sector hotelero*, Pimec, Barcelona.

REIAL DECRET 291/1991, d'11 de desembre d'instal·lacions receptores de gasos combustibles.

REIAL DECRET 1314/1997, d'1 d'agost, sobre ascensors i manteniment.

REIAL DECRET 140/2003, de 7 de febrer, pel que s'estableixen els criteris sanitaris de la qualitat de l'aigua de consum humà.

REIAL DECRET 865/2003, de 4 de juliol, pel que s'estableixen els criteris higienicosanitaris per a la prevenció i control de la legionel·losi.

REIAL DECRET 1376/2003, de 7 de novembre, pel que s'estableixen les condicions sanitàries de producció, emmagatzematge i comercialització de les carns fresques i els seus derivats en els establiments de comerç al detall.

REIAL DECRET 127/2006, de 15 de setembre, de Prevenció de la contaminació i Qualitat Ambiental.

SABI [Recurs electrònic]: sistema d'anàlisi de balanços ibèrics.

<http://www.gencat.cat>

<http://www.idescat.es>

<http://www.boe.es>

<http://www.mtas.es>

<http://www.sgae.es>

<http://www.egeda.es>

Anexos

b.1. Costos periòdics anualitzats
Renovació del distintiu de garantia de qualitat ambiental.
Quota anual de la Q de qualitat de l'ICTE.
Auditoria de la Q de qualitat de l'ICTE.
Seguiment anual EMAS.
Seguiment anual ISO.
Renovació EMAS.
Renovació ISO.

b.2. Costos no periòdics
Certificació del distintiu de garantia de qualitat ambiental.
Sol·licitud del distintiu de garantia de qualitat ambiental.
Implantació EMAS/ISO.
Auditoria inicial EMAS.
Auditoria inicial ISO.

Quadre 2: Costos voluntaris

a.1. Costos periòdics anualitzats

Inspeccions elevadors (preu per cada elevador).
Inspecció baixa tensió.
Control de les mesures acústiques.
Controls sanitaris de restauració aliments.
Controls sanitaris de restauració aigua de consum.
Control piscines ús públic.
Valoració risc instal·lacions de la legionel·losi.
Controls analítics pla preventiu.
Anàlítica legionel·losi.
Torres de refrigeració.
Anàlítica legionel·losi xarxes d'aigua freda i calenta.
Anàlítica legionel·losi *jacuzzi*.
Anàlítica legionel·losi xarxes d'aigua contra incendis.
Anàlítica legionel·losi aigües residuals.
Manteniment pla preventiu legionel·losi torres de refrigeració.
Manteniment pla preventiu legionel·losi xarxes d'aigua freda i calent.
Manteniment pla preventiu legionel·losi *jacuzzi*.
Manteniment pla preventiu legionel·losi xarxes d'aigua contra incendis.
Neteja i desinfecció torres de refrigeració.
Neteja i desinfecció de cisternes d'aigua freda i calenta.
Neteja i desinfecció *jacuzzi*.
Neteja i desinfecció xarxa d'aigua contra incendis.
Neteja i desinfecció de cisternes.
Revisió torres de refrigeració/condensadors.
Revisió xarxes aigua freda/calent Revisió *jacuzzi*.
Revisió xarxa d'aigua contra incendis.
Revisió gas propà o gas ciutat.
Verificació ECA's.
Desratització o desinfecció.
Prevenició dels riscos laborals verificació tècnica.
Prevenició dels riscos laborals verificació de la salut.
Control periòdic d'actuació ambiental.
Control periòdic d'actuació de prevenició d'incendis.
Manteniment de la protecció de dades.

a.2. Costos no periòdics

Implantació sistema APPCC.
Suplement línia elaboració APPCC.
Implantació i elaboració del pla d'autocontrol de piscines d'ús públic.
Implantació pla d'autocontrol legionel·losi.
Formació personal de manteniment d'instal·lacions en legionel·losi.
Adequació model avaluació ambiental.
Verificació de l'avaluació ambiental.
Control inicial/certificació ambiental.
Quota inicial protecció de dades.
Certificació tècnica.
Control inicial específic piscines.

a.3. Costos d'utilització d'obres

Utilització obres mitjançant contraprestació.
Utilització obres zones comuns (no execució humana).
Amenitzacions amb execució humana.
Balls o espectacles per comunicació pública.
Balls o espectacles per reproducció.

— AGEDI

Vídeos musicals.
Enregistraments sonors.
Enregistraments no sonors.

— EGEDA

Hotels gran luxe o 5 estrelles.
Hotels 4 estrelles.
Hotels 3 estrelles.

Quadre 3: Costos obligatoris**ACCID**

Associació
Catalana de
Comptabilitat i
Direcció

Associació Catalana de Comptabilitat i Direcció
Edif. Col·legi d'Economistes de Catalunya
Pl.- Gal·la Plàcida 32, 4ª planta - 08006 Barcelona
Tel. 93 416 16 04 extensió 2019
info@accid.org - www.accid.org - @Associacio ACCID